KUULA-OPISTON OPETUSSUUNNITELMA

Musiikki ja tanssi

Tämä opetussuunnitelma täsmentää ja täydentää Opetushallituksen vahvistamia taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita (Opetushallituksen määräys OPH-2068-2017).

Opetussuunnitelma on hyväksytty Vaasan kaupungin koulutuslautakunnassa 30.5.2018 ja on voimassa 01.08.2018 alkaen. Se koskee kaikkia Kuula-opiston taiteen perusopetuksen musiikin ja tanssin oppilaita. Sitä ennen suoritetut opinnot ovat voimassa ja siirtyvät tarvittavine muutoksineen tämän opetussuunnitelman vaatimuksen mukaisesti annettaviin todistuksiin.

Sisällysluettelo

1 TOIMINTA-AJATUS 2
2 ARVOT 2
Innovatiivisuus 3
3 OPPIMISKÄSITYS JA OPPIMISYMPÄRISTÖ 4
4 OPPILAITOKSEN TOIMINTAKULTTUURI JA TYÖTAVAT 5
5 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS 6
6 OPETUSTARJONTA JA OPETUKSEN SISÄLLÖT 9
6.1 Varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatus 9
6.1.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen sisältö ja tavoitteet 10
6.1.2 Varhaisiän tanssikasvatuksen sisältö ja tavoitteet 12
6.2 Musiikin ja tanssin perusopinnot 13
6.2.1 Musiikin perusopintojen sisältö ja tavoitteet 13
6.2.2 Tanssin perusopintojen sisältö ja tavoitteet 17
6.3 Musiikin ja tanssin syventävät opinnot 19
6.3.1 Musiikin syventävien opintojen sisältö ja tavoitteet 20
6.3.2 Tanssin syventävien opintojen sisältö ja tavoitteet 23
6.4 Taiteen perusopetuksen lopputyöt 25
6.5 Lisäopetus 25
6.6 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen 25
6.7 Avoimen opinto-ohjelman opetus 26
7 OPPILAAKSI OTTAMISEN JA OPINTOPAIKAN SÄILYTTÄMISEN PERIAATTEET 26
7.1 Oppilaaksi ottaminen musiikkiopintoihin 27
7.2 Oppilaaksi ottaminen tanssiopintoihin 27
7.3 Opintojen keskeyttäminen 28
7.4 Opintopaikkaan liittyviä muita periaatteita ja käytäntöjä 28
8 OPPIMISEN ARVIOINTI 29
8.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus 30
8.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus 30
9 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA 31
10 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI 32

1 TOIMINTA-AJATUS

Kuula-opisto on taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää musiikin ja tanssin sekä niihin liittyvien taidemuotojen opetusta. Oppilaitoksen ylläpitäjä on Vaasan kaupunki. Toiminta-alueeseen kuuluvat Vaasan lisäksi Laihia ja Isokyrö. Opetusta annetaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kuula-opiston toiminnan keskeisinä tavoitteina ovat myönteisen musiikki- ja tanssisuhteen rakentumisen tukeminen sekä elinikäisen taiteen harjoittamisen ja aktiivisen kulttuurisen osallisuuden edellytysten luominen.

Kuula-opistossa annettava taiteen perusopetus on laajan oppimäärän mukaista opetusta. Se on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää musiikin ja tanssin opetusta. Taiteen perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omat kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opetus kehittää taiteenaloille ominaista osaamista ja valmiuksia luovaan ja monipuoliseen harrastamiseen sekä kasvattaa kykyä vastaanottaa ja ymmärtää taidetta. Opetuksemme antaa myös valmiuksia hakeutua alan ammatilliseen koulutukseen.

2 ARVOT

Kuula-opiston arvoina ovat laadukkuus, hyväksyvyys, innovatiivisuus, läsnäolo ja tuloksellisuus.

Laadukkuus

Osaava ja oppiva henkilökuntamme haluaa kehittyä ja kehittää opiston toimintaa. Opettajat ovat oman taiteenalansa koulutettuja asiantuntijoita, joilla on vahva pedagoginen osaaminen. Tehtävänämme on tukea jokaista oppilasta saavuttamaan oma paras taitotasonsa. Kunnioitamme taiteenalakohtaisia perinteitä, ja luomme uudenlaisia taiteen ja taideopetuksen lähestymistapoja.

Kannustava ilmapiiri on lähtökohtana kaikessa toiminnassamme. Tätä tukevat tarkoituksenmukaiset ja viihtyisät toimitilat sekä käytössämme oleva asian- ja ajanmukainen välineistö.

Hyväksyvyys

Kuula-opistossa jokaista ihmistä kunnioitetaan ainutlaatuisena yksilönä ja arvokkaana yhteisön jäsenenä. Toimintamme perustana on tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Monikielisyys on oppilaitoksemme voimavara. Vaalimme eri taiteenalojen erityisyyttä, sillä ymmärrämme niiden kulttuurien moninaisuuden oppilaitoksemme vahvuudeksi. Tuemme oppilaan identiteetin rakentumista ja kasvamista ihmisenä. Toimintamme tukee oppilaan mahdollisuutta omaleimaiseen opintopolkuun ja eri taiteenalojen yhdistämiseen sen rakentamisessa.

Innovatiivisuus

Kuula-opistossa vaalitaan luovuuteen ja ilmaisuun rohkaisevaa ilmapiiriä, joka aktivoi yksilöiden vuorovaikutus- ja innovatiivisuushalukkuutta. Siksi oppilaiden ja heidän huoltajiensa näkemykset ovat tärkeässä asemassa.

Yhteistyö ja resurssien yhdistäminen eri muodoissaan ymmärretään mahdollisuutena uusien innovaatioiden ja toimintamallien syntymiseen. Kehittyvää teknologiaa arvostetaan, ja opetuksessa ja oppimisessa kannustetaan sen hyödyntämiseen. Toiminnassamme kunnioitetaan tekijänoikeuksia.

Läsnäolo

Kuula-opisto on kunnallinen, alueellinen ja valtakunnallinen vaikuttaja sekä arvostettu ja vetovoimainen taideoppilaitos. Arvostamme vuorovaikutusta ja yhteistyötä muiden taide- ja opetusalan toimijoiden sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Osallistumme aktiivisesti taidekasvatuksen linjausten luomiseen ja opetussisältöjen kehittämiseen. Koemme tehtäväksemme edistää sivistystä ja tuottaa taidenautintoja kaikille kuntalaisille erilaisin esityksin ja konsertein.

Tuloksellisuus

Kuula-opiston opetus tukee ihmisenä kasvamista luoden pohjaa myönteiselle ja elinikäiselle suhteelle taiteeseen ja kulttuuriin. Se tarjoaa mahdollisuuden musiikillisten ja tanssillisten taitojen karttumiseen antaen myös valmiuksia hakeutua alan ammattikoulutukseen. Näin luomme perustaa myös tuleville taiteen ammattilaisille.

Tahdomme hyödyntää saamamme resurssit optimaalisesti ja saavuttaa sellaisia tuloksia, joilla saamme toiminnallemme yleisen hyväksynnän.

3 OPPIMISKÄSITYS JA OPPIMISYMPÄRISTÖ

Opetuksemme perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden saavuttamiseksi sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Oppiminen on vapaaehtoinen, tavoitteellinen ja vuorovaikutteinen prosessi, johon vaikuttavat yksilön ominaisuudet ja motivaatio sekä opiskeluympäristö. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen on perusta tavoitteelliselle ja elinikäiselle oppimiselle. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Musiikin ja tanssin oppiminen ymmärretään kokonaisvaltaisena vuorovaikutteisena tapahtumana, joka on sidoksissa asiaan, aikaan ja paikkaan.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta. Opettajalla on keskeinen rooli ohjata ja kannustaa oppilasta ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan oma tapansa oppia vahvuuksineen ja heikkouksineen sekä käyttämään tätä tietoa oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat oleellisia taitojen kehittymisen kannalta. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. Sen avulla oppilas oppii reflektoimaan oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan.

Kuula-opistossa oppiminen on iloa ja elämyksiä viihtyisässä ympäristössä. Tarjoamme oppimisympäristön, joka on kaikille turvallinen niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisestikin. Tuemme oppilaan taitojen ja taiteellisen ilmaisun monipuolista kehittymistä rakentamalla avointa, rohkaisevaa ja myönteistä ilmapiiriä.

4 OPPILAITOKSEN TOIMINTAKULTTUURI JA TYÖTAVAT

Kuula-opiston toimintakulttuuri ja työskentelytavat tukevat oppilaan taiteellisen ilmaisun tavoitteellista ja monipuolista kehittymistä. Tarjoamme oppilaille mahdollisuuden työskennellä itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Huomioimme erilaisten oppimis-, työskentely- ja arviointitapojen mahdollisuuden. Pyrimme löytämään kullekin oppilaalle parhaiten soveltuvia työskentelytapoja ja hyödyntämään niitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tuemme oppilaan vuorovaikutustaitojen, aloitekyvyn ja pitkäjännitteisyyden kehittymistä. Onnistumisen kokemukset, jotka musiikissa ja tanssissa syntyvät pitkäjänteisen työskentelyn kautta, kasvattavat oppilasta luottamaan omiin kykyihinsä.

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden yksilölliset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Monipuoliset työtavat tuovat oppimiseen iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä tukevat kullekin ikäkaudelle ominaista luovaa toimintaa.

Musiikin instrumenttiopetus toteutetaan yksilöopetuksena, ryhmäopetuksena, yhteismusisointina tai muulla vastaavalla tavalla. Opetusta voidaan toteuttaa myös periodiluonteisesti. Instrumenttiopetuksella tarkoitamme myös lauluopetusta. Musiikin varhaisopinnot toteutetaan ryhmäopetuksena.

Musiikin hahmotuksen opinnoilla ja yhteismusisoinnilla vahvistetaan oppilaiden instrumenttitaitoja sekä tuetaan sosiaalisten taitojen ja keskinäisen vuorovaikutuksen kehittymistä.

Oppilaalle valitaan hänen taitojaan parhaiten kehittävä yhteismusisoinnin muoto ja ryhmä. Vaihtoehtoisista yhteismusisointimuodoista päätetään henkilöstökokouksissa, ainekollegioissa sekä erilaisissa työryhmissä. Opetusta voidaan toteuttaa myös periodiluonteisesti.

Tanssinopetus toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäopetuksena. Opetusta voidaan toteuttaa myös periodiluonteisesti.

Lukuvuosittainen opintosuunnitelma toimii oppilaan oppimistavoitteiden asettamisen, oppimisen seurannan ja arvioinnin tukena. Musiikissa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma, ja sen suunnittelun koordinoinnista vastaa hänen instrumenttiopettajansa. Tanssin opintosuunnitelmat ovat ensisijaisesti ryhmäkohtaisia, ja niiden laatimisesta vastaa kunkin ryhmän klassisen baletin opettaja. Oppilaat osallistetaan suunnitelman tekemiseen opettajan harkinnan mukaan ja oppilaan ikä huomioiden. Suunnitelmat toimitetaan lokakuun loppuun mennessä tiedoksi myös oppilaan huoltajalle. Varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatuksen oppilaille ei laadita lukuvuosittaisia opintosuunnitelmia.

Oppilaille järjestetään riittävästi kunkin ikään ja taitotasoon sopivia esiintymistilaisuuksia. Tavoitteena on luoda mahdollisuuksia luontevan esiintymisen kehittymiseen jo varhaisiän opinnoista alkaen.

Opettaja pitää kirjaa oppilaan osallistumisesta opetukseen. Tällä osoitetaan myös opetuksen toteutumiskerrat.

Jokaisen oppilaan tekemät opintokokonaisuudet sekä muut suoritukset kirjataan Kuula-opiston oppilashallinto-ohjelmaan. Tämä mahdollistaa kunkin oppilaan opintojen etenemisen seuraamisen ja tukee niiden jatkosuunnittelua.

5 OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS

Musiikin ja tanssin perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen osuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisesti yksi tunti on 45 minuuttia.

Kuula-opisto järjestää myös perusopintoja edeltävää varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatusta. Siihen osallistuminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä perusopintojen aloittamiselle. Varhaisiän opinnot eivät vähennä taiteen perusopetuksen opetustuntimäärää.

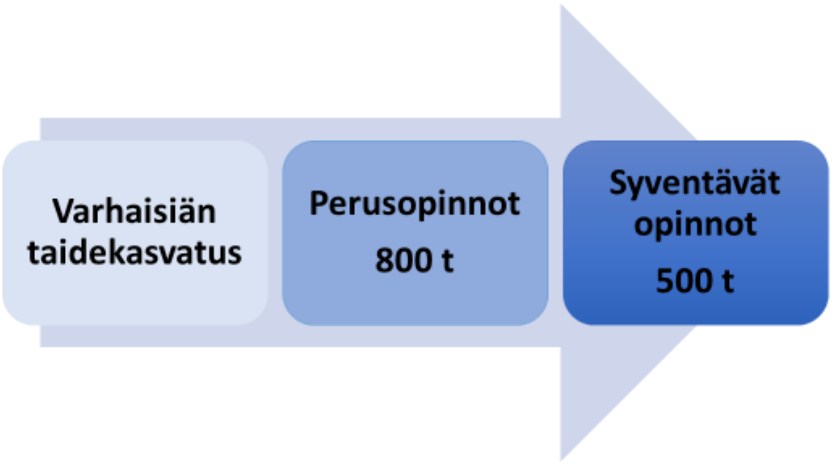

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennalliset laajuudet opintokokonaisuuksittain ovat seuraavat:

Perusopinnot 800 t

Musiikki/ instrumentti- ja lauluopinnot		**Musiikin perusteet** Opintokokonaisuudet 1–5 **Yhteismusisointi**
Opintokokonaisuus 1	150 t	
Opintokokonaisuus 2	200 t	
Opintokokonaisuus 3	200 t	
Opintokokonaisuus 4	250 t	

Tanssi / klassisen baletin opinnot		**Muut tanssilajit ja oppiaineet**
Opintokokonaisuus 1	200 t	
Opintokokonaisuus 2	250 t	
Opintokokonaisuus 3	350 t	

Syventävät opinnot 500 t

Musiikki / instrumentti- ja lauluopinnot		**Lopputyö**	**Yhteismusisointi**	**Musiikin perusteet** Opintokokonaisuudet 6–7
Opintokokonaisuus 5	230 t			
Opintokokonaisuus 6	270 t			

Tanssi / klassisen baletin opinnot		**Lopputyö**	**Muut tanssilajit ja oppiaineet**
Opintokokonaisuus 4	300 t		
Opintokokonaisuus 5	200 t		

Opetusta järjestettäessä pyrimme joustavuuteen siten, että oppilaan ikä sekä aiemmin hankitut taidot ja tiedot otetaan huomioon hänen opintojensa sisällön, laajuuden ja keston suunnittelussa. Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aiemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen perustuu selvityksiin oppilaan aiemmista opinnoista tai näyttöihin osaamisesta, ja se suhteutetaan kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

6 OPETUSTARJONTA JA OPETUKSEN SISÄLLÖT

Kuula-opiston varhaisiän opetus suunnataan ensisijaisesti alle kouluikäisille lapsille. Perus- ja syventävät opinnot on tarkoitettu lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Opetustarjonta tarkennetaan lukuvuosittain. Opetusta voidaan toteuttaa myös yhteistyössä toisten taiteenalojen ja oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa. Sitä voidaan myös yhdistää musiikkiluokkien ja toisen asteen koulutuksen opetukseen voimassa olevien sopimusten perusteella. Kuula-opisto voi laajentaa opintojen sisältöjä opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta.

Sekä musiikin että tanssin opetuksessa on neljä sisältöaluetta, jotka ohjaavat opinnoille asetettuja tavoitteita ja siten myös niiden sisältöjen rakentumista.

Musiikin opetuksen sisältöalueet ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Tanssin opetuksen sisältöalueet ovat

- hyvinvointi ja kehollisuus
- vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
- taito ja taide
- esiintyminen.

Kuula-opiston määrittelemät opintokokonaisuudet, niiden laajuudet, tavoitteet sekä keskeiset sisällöt esitetään seuraavissa alaluvuissa.

6.1 Varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatus

Varhaisiän kasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten ja tanssillisten valmiuksien sekä hyvän itsetunnon kehittäminen. Myönteiset kokemukset ja taide-elämykset muodostavat

hyvän pohjan lapsen kehittymässä olevalle musiikki- ja tanssisuhteelle sekä myöhemmille opinnoille.

Lapsen musiikin ja tanssin perustaitoja, ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia edistetään leikinomaisella toiminnalla hänen luontaista mielikuvitustaan hyödyntäen ja kunnioittaen. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan huomioimalla oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat ulottuvuudet.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sen loppuvaiheessa sisältyä valmentavaa instrumenttiopetusta. Tällöin tavoitteena on myös eri instrumentteihin tutustuminen ja itselle sopivan instrumentin löytäminen. Vastaavasti varhaisiän tanssikasvatuksen loppuvaiheessa opetuksessa tutustutaan Kuula-opiston perusopinnoissa painottuvan klassisen baletin lajinomaisiin elementteihin.

Varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatus on tarkoitettu ensisijaisesti alle kouluikäisille lapsille. Opetus toteutetaan ryhmäopetuksena kerran viikossa. Ryhmiä muodostettaessa huomioidaan niiden pedagoginen tarkoituksenmukaisuus sekä eri ikäryhmien kehitysvaiheiden ominaispiirteet. Lapset sijoitetaan ryhmiin pääsääntöisesti syntymävuotensa mukaan.

6.1.1 Varhaisiän musiikkikasvatuksen sisältö ja tavoitteet

Kuula-opistossa varhaisiän musiikinopetus toteutetaan seuraavasti jaoteltuna:

- odottavien äitien ryhmät
- perheryhmät: 0–2-vuotiaat, ryhmässä aikuinen lapsen mukana
- leikkiryhmät: 3–5-vuotiaat, ryhmässä lapsi ilman omaa aikuista
- soitinryhmät: 6-vuotiaat
- musiikkivalmennus ja soitinkaruselli: 7–9-vuotiaat.

Oppitunnin pituus on 30–45 minuuttia.

Odottavien äitien ryhmät

- tuetaan äidin ja lapsen keskinäisen varhaisen vuorovaikutuksen syntymistä
- tarjotaan vauvalle mahdollisuuksia hahmottaa ympäröivää maailmaa äidin kosketuksen, liikkeen ja äänen kautta.

Perheryhmät: 0–2-vuotiaat

- tuetaan lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta musiikin elementein
- autetaan lapsen kokonaispersoonallisuuden kehittymistä
- kartutetaan perheen yhteistä lauluvarastoa.

Leikkiryhmät: 3–5-vuotiaat

- opetellaan sosiaalisia taitoja ryhmässä ilman omaa aikuista
- kannustetaan lasta oman äänen käyttöön ja luonnolliseen laulamiseen
- omaksutaan musiikillisia perusasioita leikin kautta
- opitaan hahmottamaan perussykettä ja sanarytmejä
- tehdään tutuksi eri rytmisoittimet
- tuetaan lapsen itseilmaisua.

Tanssimuskari 5–7-vuotiaat

- vahvistetaan positiivista tanssi- ja musiikkisuhdetta leikin ja elämyksellisten kokemusten kautta
- opitaan oman kehon käyttämistä ilmaisun välineenä
- omaksutaan tanssin ja musiikin peruselementtejä
- tuetaan lapsen luovuuden vahvistamista

Tanssimuskari TaMun oppitunnin pituus on 45–60 minuuttia. Opetuksessa sovelletaan sekä tanssin että musiikin varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmaa.

Soitinryhmät: 6-vuotiaat

- tutustutaan toiminnallisesti musiikin hahmotuksen alkeisiin
- hyödynnetään musisoinnissa jotain ryhmälle valittua soitinta
- kannustetaan oppilasta kotiharjoitteluun
- käydään Kuula-opiston omissa konserteissa
- harjoitellaan soittimien tunnistamista ja kokeillaan joitain niistä.

Soitinkaruselli 8-vuotiaat

- tutustutaan musiikin eri lajeihin

- tutustutaan orkesterisoittimiin
- harjaannutetaan lapsen valmiuksia yksilölliseen opetukseen

Musiikkivalmennus 7–9-vuotiaat

- opetetaan lasta soveltamaan itsenäisesti musiikillisia perusasioita ja toimimaan tietoisesti oman valmiustasonsa puitteissa
- tutustutaan musiikin eri lajeihin
- tutustutaan orkesterisoittimiin
- harjaannutetaan lapsen valmiuksia yksilölliseen opetukseen.

6.1.2 Varhaisiän tanssikasvatuksen sisältö ja tavoitteet

Varhaisiän tanssinopetuksesta käytetään opistossamme nimikettä lastentanssi. Opetus toteutetaan ensisijaisesti seuraavan ikäjaottelun mukaan:

- 4-vuotiaat
- 5-vuotiaat
- 6-vuotiaat
- 7-vuotiaat.

Lapset ovat tanssitunneilla ilman omaa aikuista. Oppitunnin pituus on 35–60 minuuttia.

Lastentanssi 4–6-vuotiaat

- herätellään ja ylläpidetään tanssin iloa sekä tuetaan lapsen luovuutta
- tuetaan lapsen myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä
- tuetaan lapsen kehontuntemuksen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä
- harjaannutetaan lapsen ryhmässä toimimisen taitoja
- harjaannutetaan lapsen oppimisvalmiuksia ja perustaitoja tanssissa.

Lastentanssi 7-vuotiaat

Opetuksen keskeiset tavoitteet ovat samat kuin lastentanssin nuoremmilla ikäryhmillä.

Lisäksi

- tutustutaan klassisen baletin peruselementteihin
- harjaannutetaan lapsen valmiuksia aloittaa tanssin perusopinnot.

6.2 Musiikin ja tanssin perusopinnot

Perusopinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden valitsemansa taiteenalan tavoitteelliseen opiskeluun ja taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opinnoissa pyritään huomioimaan oppilaan vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita. Perusopinnot tukevat oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta ja taiteellista ilmaisukykyä tarjoamalla hänelle mahdollisuuksia monipuoliseen toimintaan.

6.2.1 Musiikin perusopintojen sisältö ja tavoitteet

Musiikin perusopinnot koostuvat instrumenttiopinnoista, musiikin hahmotuksen opinnoista sekä yhteismusisoinnista. Opintoihin voi sisältyä myös valinnaisaineita. Perusopintoihin voi sisältyä myös pieni vapaamuotoinen lopputyö.

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti instrumenteille sopivaan ohjelmistoon, erilaisiin soitinkokoonpanoihin, musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet.

Musiikin hahmotuksen opiskelun sekä yhteismusisoinnin tarkoituksena on tukea oppilaan instrumenttiopintoja. Musiikin hahmotuksen opintojen opetussisällöt rakennetaan ja toteutetaan siten, että ne nivoutuvat luontevaksi osaksi soitonopetusta ja yhteismusisointia. Eri sisältöalueiden ja työtapojen käyttö opetuksessa edesauttaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista, tehostaa oppimista ja tuo siihen iloa. Oppilas aloittaa musiikin perusteiden opinnot pääsääntöisesti sinä vuonna, kun hän täyttää 10 tai 11 vuotta.

Musiikin laajan oppimäärän perusopinnot ovat laskennalliselta laajuudeltaan 800 tuntia. Instrumenttiopinnot rakentuvat neljästä opintokokonaisuudesta, joiden jokaisen kesto on keskimäärin kaksi vuotta. Myöhäisemmästä aloitusiästä johtuen lauluopinnot koostuvat ainoastaan kahdesta opintokokonaisuudesta, mutta ovat sisällöltään yhtenevät muiden instrumenttiopintojen kanssa. Musiikin hahmotuksen opinnot koostuvat viidestä yksivuotisesta opintokokonaisuudesta.

Kuula-opiston ainekohtaiset opintokokonaisuuksien sisällöt laaditaan tätä opetussuunnitelmaa täydentäviksi ja täsmentäviksi erillisiksi dokumenteiksi. Niitä päivitetään ja tarkennetaan ainekollegioissa tarvittaessa.

Musiikin perusopintojen opintokokonaisuudet sisältävät elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä musiikin opetuksen tavoitealueista. Seuraavassa esitetään Kuula-opiston musiikin perusopintojen opintokokonaisuuksien keskeiset tavoitteet ja sisällöt, jotka säilyvät opintojen aikana teemoiltaan pitkälti samoina, mutta syventyvät opintokokonaisuudesta toiseen siirryttäessä.

Instrumentti- ja lauluopinnot

Opintokokonaisuus 1

Oppilas

- oppii oman instrumenttinsa perushallintaa ja löytää itselleen luontevan soitto/lauluasennon
- oppii nuotinlukua ja harjoittelee kuulonvaraista soittamista
- oppii huolehtimaan omasta instrumentistaan ja nuoteistaan
- kiinnostuu musiikin kuuntelemisesta
- saa kokemuksia erilaisista esiintymistilanteista ja -paikoista
- oppii vastaanottamaan palautetta
- ymmärtää kotiharjoittelun tärkeyden soittotaitojensa kehittymisessä.

Opintokokonaisuus 2

Oppilas

- omaksuu ja saa kokemuksia yhteismusisoinnin eri muodoista
- oppii soittimen perustekniikan hallintaa ja nuotinlukutaitoa
- saa kokemuksia improvisoinnista ja säveltämisestä
- harjoittelee itsearvioinnin tekemisen sekä vertaispalautteen antamisen taitoja
- oppii suojaamaan kuuloaan ja huomioimaan musisoidessaan myös toisten kuulon suojaamisen tarpeen.

Opintokokonaisuus 3

Oppilas

- oppii tunnistamaan ja hahmottamaan eri aikakausien musiikkityylien eroja sekä teosten musiikillista rakennetta
- saa taitoja erilaisissa kokoonpanoissa ja esiintymistilanteissa toimimiseen
- oppii huomioimaan musiikillisten ja tulkinnallisten yksityiskohtien tärkeyden.

Opintokokonaisuus 4

Oppilas

- kehittyy omissa solistisissa valmiuksissaan sekä yhteismusisointitaidoissaan
- saa kokemuksia monipuolisen ohjelmiston harjoittelemisesta
- luo itselleen vakiintuneita harjoittelutekniikoita
- ylläpitää itsenäisesti omaa soittotaitoaan
- kehittää edellytyksiä jatkaa opintojaan musiikin syventäviin opintoihin.

Musiikin-hahmotus

Musiikin hahmotuksen opinnot tukevat oppilaan instrumenttiopintoja. Tavoitteena on oppia ymmärtämään ja hahmottamaan musiikin rakenteita, elementtejä ja ilmiöitä. Oppimaan oppiminen, harjoittelu, kuunteleminen, säveltäminen ja improvisointi ovat keskeisiä teemoja myös musiikin hahmotuksen taitojen pitkäjänteisessä kehittämisessä. Kursseihin kuuluu myös annettujen tehtävien suoritus ja tarvittaessa korvaavia tehtäviä tai tasokoe.

Opintokokonaisuus 1

Oppilas

- Tutustuu musiikin elementteihin
- Saa työkaluja musiikilliseen oivaltamiseen ja oman musiikin luomiseen
- Harjoittelee pulssin ja erilaisten rytmikuvioiden tunnistamista, ylläpitämistä ja tuottamista
- oppii manuaalisia nuotinkirjoitustaitoja
- totuttautuu ryhmässä laulamiseen
- tutustuu yleisimpiin musiikin termeihin.

Opintokokonaisuus 2

Oppilas

- oppii hahmottamaan erilaisia melodisia kulkuja, metrejä ja rytmikuvioita
- tunnistaa musiikin hahmotuksen opinnoissa harjoiteltujen asioiden yhteyden omaan soitonopiskeluunsa

- tutustuu intervalleihin ja soinnun käsitteisiin
- rohkaistuu improvisoimaan opetussisällön tarjoamissa puitteissa.

Opintokokonaisuus 3

Oppilas

- hahmottaa musiikin muotoja ja rakenteita
- osaa määritellä ja nimetä intervalleja ja sointuja
- saa valmiuksia musiikkiteknologian[1] opiskeluun.

Opintokokonaisuus 4

Oppilas

- hallitsee nuotinkirjoitustaitoja ja osaa soveltaa niitä oman musiikin tuottamisessa ja musiikkiteknologisissa sovelluksissa
- tutustuu moniääniseen teosmateriaaliin laulamalla, soittamalla ja analysoimalla
- osaa soveltaa opiskeltuja asioita omassa musisoinnissaan
- ymmärtää harmoniaa ja sen merkintätapoja

Opintokokonaisuus 5

Oppilas

- oppii tunnistamaan erilaisia musiikin tyylilajeja ja ilmiöitä
- oppii tuntemaan yleisimmät soittimet ja niiden ominaisimmat soittotavat
- ymmärtää musiikin aikakausien järjestystä kronologisesti
- oppii tuntemaan taidekulttuurin eri osa-alueita ja musiikin suhdetta niihin
- osallistuu johonkin Kuula-opiston organisoimaan erityisprojektiin
- hallitsee perusopintojen oppisisällön mukaiset taidot, joiden pohjalta hänen on mahdollista siirtyä musiikin hahmotuksen syventäviin opintoihin.

Yhteismusisointi

[1] Musiikkiteknologian valinnaiskurssi on tarjolla musiikin perusopintojen opintokokonaisuuden 3 käyneille oppilaille.

Yhteismusisointi ja instrumenttiopetus muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Yhteismusisointitoimintaa järjestetään erilaisissa orkesterikokoonpanoissa, kamarimusiikkiryhmissä ja pienryhmissä. Sitä voidaan toteuttaa myös muun muassa musiikin perusteisiin tai erilaisiin projekteihin kiinnittyvänä toimintana, ja opetus voi olla viikoittaista tai periodiluonteista.

Ryhmässä musisoiminen antaa merkittävää tukea oppilaan soittoharrastukselle. Instrumenttitaitojen soveltaminen yhteismusisoinnissa heti opintojen alusta lähtien lisää musiikin iloa ja oppimismotivaatiota. Opetuksessa painotetaan ryhmän jäsenten sosiaalisten taitojen ja keskinäisen vuorovaikutuksen kehittämistä. Ohjelmiston valinnassa huomioidaan oppilaiden osaamistason lisäksi teosten soveltuvuus kullekin kokoonpanolle. Näin oppilaan musiikillista kehittymistä tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Kuula-opiston oppilaille tarjottavat yhteismusisoinnin muodot tarkennetaan lukuvuosittain.

Sellaisia ovat muun muassa

- starttiorkesterit
- puhallinorkesterit
- jousiorkesterit
- kamarimusiikkikokoonpanot
- bändit
- lauluryhmät
- erilaiset yhteistyöprojektit.

6.2.2 Tanssin perusopintojen sisältö ja tavoitteet

Tanssin perusopinnot koostuvat klassisen baletin sekä sitä tukevien muiden tanssilajien ja oppiaineiden opinnoista. Opetus toteutetaan siten, että niistä rakentuu oppilaan tiedollisen ja taidollisen oppimisprosessin näkökulmasta luonteva ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Tanssinopetuksen eri tavoitealueiden ja tanssilajien nivoutuminen opetuksessa tiiviisti toisiinsa edesauttaa kehollisuuden kokonaisvaltaista hahmottamista sekä oppilaan mahdollisuuksia saada laaja-alainen käsitys tanssista taidemuotona.

Tanssin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen klassisen baletin ja muihin opintoihin sisältyvien tanssilajien perustekniikkaan sekä niille ominaisiin ilmaisukeinoihin ja tyylipiirteisiin. Oppilas aloittaa klassisen baletin opintoihin painottuvat tanssin perusopinnot pääsääntöisesti sinä vuonna, kun hän täyttää kahdeksan vuotta.

Balettiopintoja ja kehollisen ilmaisun taitoja täydentävien muiden tanssilajien ja oppiaineiden harjoittelu alkaa pääsääntöisesti sinä vuonna, kun oppilas täyttää 11 vuotta. Tällaisina opintoja täydentävinä elementteinä Kuula-opiston perusopinnoissa hyödynnetään muun muassa

nykytanssin, improvisaation, akrobatian sekä jazztanssin perusteita. Tanssijan kehonhuollon ja -tuntemuksen sekä yleisen hyvinvoinnin tukeminen kytkeytyy sisältönä koko tanssin perusopintojen kokonaisuuteen ja on siten myös osa jokaista tanssin opintokokonaisuutta.

Tanssin laajan oppimäärän perusopinnot ovat laskennalliselta laajuudeltaan 800 tuntia. Opinnot rakentuvat kolmesta opintokokonaisuudesta, joista jokaisen kesto on keskimäärin kaksi vuotta. Tanssinopetus toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäopetuksena. Opetuskertoja on 2–3 viikossa, ja opetuskerran pituus on 60–90 minuuttia.

Tarkemmat Kuula-opiston perusopintotason laji- ja ainekohtaiset sisällöt laaditaan tätä opetussuunnitelmaa täydentäviksi ja täsmentäviksi erillisiksi dokumenteiksi. Niitä päivitetään ja tarkennetaan tanssin ainekollegiossa vuosittain.

Tanssin perusopintojen opintokokonaisuudet sisältävät elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä tanssin opetuksen tavoitealueista. Seuraavassa esitetään Kuula-opiston tanssin perusopintojen opintokokonaisuuksien keskeiset tavoitteet ja sisällöt, jotka säilyvät opintojen aikana teemoiltaan pitkälti samoina, mutta syventyvät opintokokonaisuudesta toiseen siirryttäessä.

Opintokokonaisuus 1

Oppilas

kokee tanssin ja oppimisen iloa sekä kiinnostuu klassisen baletin harjoittelusta

suhtautuu myönteisesti omaan kehoonsa ja sen haastamiseen

osaa toimia ryhmässä ja omaksuu erilaisia tanssitunneilla käytettäviä työskentelytapoja

ymmärtää keskittymisen ja pitkäjänteisen työskentelyn merkityksen tanssitaitojensa kehittämisessä sekä oppii vastaanottamaan palautetta

harjoittelee klassisen baletin perusteita sekä lajin edellyttämiä motorisia taitoja ja ilmaisullisia laatuja

harjaantuu toimimaan erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä.

Opintokokonaisuus 2

Oppilas

omaksuu tietoja ja taitoja kehollisen hyvinvointinsa edistämiseksi sekä terveellisen elämäntavan noudattamisen tueksi

kunnioittaa omaa ja muiden kehollista ilmaisua

oppii omatoimisesti antamaan tilaa toisille sekä suhteuttamaan liikkumisensa tilaan ja toisten liikkumiseen

harjaantuu antamaan rakentavaa palautetta

saa kokemuksia erilaisista kehon käytön ja ilmaisun mahdollisuuksista sekä musiikin hyödyntämisestä eri tanssityyleissä

harjaantuu tanssi- ja liikeimprovisaatioon liittyvissä taidoissa sekä osaa hyödyntää mielikuvitustaan ja luovuuttaan tanssissa.

Opintokokonaisuus 3

Oppilas

- oppii asettamaan itselleen tarkoituksenmukaisia ja realistisia tavoitteita sekä omien fyysisten ominaisuuksiensa että tanssitaitojensa kehittämisessä
- oppii sanallistamaan ja jakamaan kokemuksiaan sekä tanssimisesta että tanssista taidemuotona
- avartaa tanssikäsitystään tutustumalla tanssitaiteen kulttuurisiin elementteihin ja ilmiöihin
- harjaantuu kokonaisvaltaiseen ilmaisuun sekä tanssin harjoittelu- että esiintymistilanteissa
- oppii omatoimisuutta toiminnassaan sekä vastuun ottamista myös ryhmän jäsenenä
- osaa valmistautua itsenäisesti esiintymistilanteisiin sekä kantaa vastuuta erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä
- hallitsee perusopintojen oppisisällön mukaiset tiedot ja taidot, joiden pohjalta hänellä on edellytykset siirtyä tanssin syventäviin opintoihin.

6.3 Musiikin ja tanssin syventävät opinnot

Syventävissä opinnoissa musiikki- ja tanssioppilaan on mahdollista laajentaa ja syventää perusopintotasolla omaksumiaan tietoja ja taitoja. Opintoihin sisältyy joitain keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia tai opintojen osia. Näin oppilaan on mahdollisuus suunnata opintojaan valitsemallaan tavalla Kuula-opiston tarjoamien opinto- ja suuntautumisvaihtoehtojen rajoissa.

Oppilaan omien valintojen tekeminen korostuu syventävien opintojen sisällön suunnittelussa. Oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen soveltuvat työtavat tukevat hänen motivaatiotaan ja oppimistaan. Tällöin myös henkilökohtaisen ohjauksen merkitys korostuu oppilaan opintojen kokonaissuunnittelussa. Oppilaalle pyritään tarjoamaan mahdollisuus sekä yhteistoiminnalliseen opiskeluun että monimuotoiseen taiteen tekemiseen.

Syventävien opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa taiteellisten ilmaisutaitojen hallintaa osoittavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän lopputyön. Oppilas asettaa yhteistyössä opettajiensa kanssa tavoitteet työlleen, ja sen toteutustavasta päätetään oppilaitoksen hyväksymien vaihtoehtojen pohjalta.

6.3.1 Musiikin syventävien opintojen sisältö ja tavoitteet

Musiikin syventävät opinnot koostuvat perusopintojen tavoin instrumenttiopinnoista, musiikin perusteista, yhteismusisoinnista sekä lukuvuosittain tarkennettavista valinnaisaineopinnoista.

Musiikin syventävien opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Musiikin laajan oppimäärän syventävät opinnot ovat laskennalliselta laajuudeltaan yhteensä 500 tuntia. Instrumentti- ja lauluopinnot sekä musiikin perusteiden opinnot jakaantuvat jokainen kahteen opintokokonaisuuteen. Syventävät opinnot ovat kokonaiskestoltaan keskimäärin kolmevuotisia.

Opintokokonaisuudet sisältävät elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä musiikin opetuksen tavoitealueista. Seuraavassa esitetään Kuula-opiston musiikin syventävien opintojen opintokokonaisuuksien keskeiset tavoitteet ja sisällöt.

Instrumentti- ja lauluopinnot

Opintokokonaisuus 5

Oppilas

- kehittää musiikillista tulkintaansa ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painotusten mukaisesti
- käyttää musiikkia rohkeasti ilmaisun välineenä
- asettaa itselleen ja opiskelulleen tavoitteita
- arvioi omaa edistymistään
- oppii hahmottamaan musiikkia taidelajina suhteessa muihin taiteisiin ja yhteiskuntaan
- saa valmiuksia toteuttaa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia teoksissa

- omaksuu taitoja oman musiikin luomiseen hyödyntäen esimerkiksi musiikkiteknologian mahdollisuuksia työvälineenä
- hakeutuu omatoimisesti taide-elämysten pariin.

Opintokokonaisuus 6

Oppilas

- kehittää monipuolisesti musisointi- ja yhteistyötaitojaan erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa ja laajentaa ohjelmistoaan
- ottaa aktiivisesti vastuuta oppimisestaan ja taitojensa kehittämisestä
- osaa soveltaa musiikin monimuotoisia ilmaisukeinoja myös yhteistyössä toisten taidelajien kanssa
- saa valmiudet taiteen alan ammatillisiin jatko-opintoihin sekä elinikäisen musiikkisuhteen säilyttämiseen.

Musiikin hahmotus

Opintokokonaisuus 6

Oppilas

- oppii ymmärtämään ja hahmottamaan melodian ja harmonian yhteyttä
- harjaantuu moniääniseen käytännön musisoimiseen ja partituurin lukemiseen
- perehtyy monipuolisesti rytmiikan eri osa-alueisiin
- tutustuu säveltämiseen ilmaisun välineenä.

Opintokokonaisuus 7

Oppilas

- oppii jäsentämään musiikillista informaatiota sekä sävellysten rakenteita kuulonvaraisesti ja nuoteista opiskeltuna
- tutustuu harmonian käytännön toteutuksiin
- osaa soveltaa tyylituntemustaan musiikkia esittäessään.
- harjaantuu erilaisten musiikin opetussovellusten käytössä

- oppii omien sovitusten ja sävellysten työstämistä.

Opintokokonaisuus 8

Oppilas

- harjaantuu polyfonisen musiikin analyysiin
- Tutustuu musiikin ja muiden taiteenlajien sekä yhteiskunnan vuorovaikutuksesta eri aikoina
- Tutustuu ja osallistuu monipuolisesti paikalliseen ja laajempaan musiikkikulttuuriin ja sen tarjontaan
- Perehtyy valitsemaansa aiheeseen tarkemmin ja tarkastelee sitä esimerkiksi konserttina, projektina tai kirjallisena työnä.

Opintokokonaisuus 9

Oppilas

- harjaantuu äänenkuljetuksen perusperiaatteisiin ja toteutukseen eri aikakausina ja erilaisissa musiikillisissa yhteyksissä
- Oppilaan valinnan mukaan painotuksena 1–2 seuraavista teemoista: vapaa säestys, kenraalibasso, harmoniaoppi, kontrapunkti, sekä sovittaminen/ soitinnus.

Valinnainen: Opintokokonaisuus 10a tai 10 b

Oppilas

- A) tutustuu eri sovelluksiin (notaatio, sekvensserit, editointi) ja harjoitukset joita voidaan alkuvaiheen jälkeen painottaa eri tavoin kiinnostuksen kohteen mukaan (esim. nuotinkirjoitus, säveltäminen, sovittaminen, äänen tallennus ja muokkaus)
- B) harjaantuu säveltämisessä erilaisten sävellysharjoitusten myötä. Opinnot voivat sisältää tyylillisiä harjoituksia, musiikkianalyysiä, improvisointia sekä ohjattua / itsereflektointia valitun musiikillisen materiaalin kanssa.

Valinnainen: Opintokokonaisuus 11

Oppilas

- Perehtyy oman kiinnostuksen mukaiseen aihealueeseen oppilaitoksen resurssien puitteissa (esimerkiksi valinnaiset kurssit, projektit, produktiot). Sisällössä voidaan yhdistellä eri kurssien aihealueita tarpeen mukaan.

Yhteismusisointi

Yhteismusisointi ja instrumenttiopetus muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden perusopintotason tavoin myös syventävissä opinnoissa. Yhteismusisointitoimintaa järjestetään erilaisissa orkesterikokoonpanoissa, kamarimusiikkiryhmissä, bändeissä ja pienryhmissä. Sitä voidaan toteuttaa myös muun muassa musiikin perusteisiin tai erilaisiin projekteihin kiinnittyvänä toimintana, ja opetus voi olla viikoittaista tai periodiluonteista.

Ohjelmiston valinnassa huomioidaan oppilaiden osaamistason lisäksi teosten soveltuvuus kullekin kokoonpanolle. Näin oppilaan musiikillista kehittymistä tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Kuula-opiston oppilaille tarjottavat yhteismusisoinnin muodot tarkennetaan lukuvuosittain.
Sellaisia ovat muun muassa

- puhallinorkesterit
- jousiorkesterit
- kamarimusiikkikokoonpanot
- bändit
- lauluryhmät
- erilaiset yhteistyöprojektit.

6.3.2 Tanssin syventävien opintojen sisältö ja tavoitteet

Tanssin syventävät opinnot koostuvat perusopintojen tapaan klassisen baletin sekä muiden tanssilajien ja oppiaineiden opinnoista. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa ja suunnata opintojaan tekemällä henkilökohtaisia valintoja Kuula-opiston tarjoamien klassisen baletin opintoja täydentävien opintovaihtoehtojen joukosta. Tällöin hänen opintoihinsa voi sisältyä esimerkiksi toisten tanssi- tai taidelajien opintoja, osallistuminen taiteelliseen produktioon tai vastaavaan. Oppilaan valinnat täydentävien opintojen osalta suuntaavat hänen lopputyönsä muotoutumista ja toteuttamista.
Tanssin laajan oppimäärän syventävät opinnot ovat laskennalliselta laajuudeltaan 500 tuntia. Opinnot rakentuvat kahdesta opintokokonaisuudesta. Molemmat opintokokonaisuudet ovat kestoltaan keskimäärin kaksi vuotta.

Tarkemmat Kuula-opiston syventävien opintojen laji- ja ainekohtaiset sisällöt laaditaan tätä opetussuunnitelmaa täydentäviksi ja täsmentäviksi erillisiksi dokumenteiksi. Niitä päivitetään ja tarkennetaan tanssin ainekollegiossa vuosittain.

Tanssin syventävien opintojen opintokokonaisuudet sisältävät elementtejä kaikista valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteissa esitetyistä tanssinopetuksen tavoitealueista. Seuraavassa esitetään Kuula-opiston tanssin syventävien opintojen opintokokonaisuuksien keskeiset tavoitteet ja sisällöt.

Opintokokonaisuus 4

Oppilas

- osaa suunnata opiskeluaan sekä asettaa itselleen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita
- tunnistaa omia kehollisia vahvuuksiaan ja haasteitaan sekä tanssimisen vaikutuksia hyvinvointiinsa
- kunnioittaa jokaisen yksilöllisyyttä, erilaisia näkemyksiä ja kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- kehittää kokonaisvaltaista tietoisuutta liikkumisestaan osana ryhmää
- harjoittelee tanssikomposition rakentamisen taitoja sekä osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmälähtöiseen luovaan prosessiin
- osaa tehdä vertaisarviointia rakentavasti
- oppii hahmottamaan tanssia taidelajina suhteessa muihin taiteisiin ja yhteiskuntaan
- syventää harjoittelemansa tanssilajin keskeisiä taitoja ja kehontietoisuutta sekä musiikin tuntemusta ja tulkintaa.

Opintokokonaisuus 5

Oppilas

- hakee omatoimisesti tietoa hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista sekä hyödyntää sitä oman hyvinvointinsa tukena
- osaa sanallistaa tanssiteosten ja taiteen tuottamia kokemuksia sekä omia tulkintojaan niistä
- hakeutuu omatoimisesti taide-elämysten pariin
- oppii ymmärtämään eri osatekijöiden merkityksen taiteellisen kokonaisuuden rakentumisessa
- syventää liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitojaan
- saa valmiudet taiteenalan ammatillisiin opintoihin sekä elinikäisen tanssisuhteen säilyttämiseen.

6.4 Taiteen perusopetuksen lopputyöt

Musiikin perusopintojen loppuvaiheessa oppilas voi halutessaan tehdä pienimuotoisen lopputyön, jonka muodossa ja valmistusprosessissa on mahdollista tuoda esiin hänen vahvuuksiaan ja yksilöllistä erityisosaamistaan.

Syventävien opintojen aikana jokainen musiikki- ja tanssioppilas suunnittelee ja valmistaa taiteellisten ajattelu- ja ilmaisutaitojen hallintaa osoittavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän lopputyön. Oppilas asettaa yhteistyössä opettajiensa kanssa tavoitteet työlleen, ja sen toteutustavasta päätetään oppilaitoksen hyväksymien vaihtoehtojen pohjalta. Lopputyö voi koostua erilaisista osakokonaisuuksista tai keskittyä oppilaan valitseman erityisosaamisen osoittamiseen.

Musiikkioppilaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän lopputyö voi olla esimerkiksi

- oman instrumentin ohjelmistoon keskittyvä konsertti
- konsertin valmisteluprosessi ja sen kuvaus kirjallisena tuotoksena
- yhteismusisointiin painottuva esitys
- eri taiteenlajeja ja niiden ilmaisukeinoja yhdistävä prosessi tai prosessin tuotos.

Tanssioppilaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän lopputyö voi olla esimerkiksi

- tanssikoreografia itselle
- tanssikoreografia tai liikkeellisiä elementtejä hyödyntävä taiteellinen tuotos toiselle tai toisille esittäjille
- eri taiteenlajeja ja niiden ilmaisukeinoja yhdistävä prosessi tai prosessin tuotos.

6.5 Lisäopetus

Oppilaitos voi antaa syventävien opintojen jälkeistä lisäopetusta opinnoissaan erityisen hyvin menestyville oppilaille, jotka tähtäävät taidealan ammattiopintoihin, mutta eivät ikänsä tai muun syyn vuoksi voi vielä hakeutua niihin. Lisäopetuksen tavoitteena on tukea erityislahjakkaiden oppilaiden taiteellista kehitystä kohti ammattilaisuutta. Musiikin lisäopetusta saava oppilas voi edetä instrumentti- ja musiikin hahmotuksen opinnoissaan tekemällä jatkosuorituksia sekä osallistua hänelle soveltuvaan valinnaisaineopetukseen.

6.6 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä, mikäli hän ei sairauden, vammaisuuden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan Kuula-opiston opetussuunnitelman mukaisesti. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen

opetussuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet ja arviointimenettely. Tämä opintosuunnitelma laaditaan yhdessä huoltajan kanssa.

Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon opintojen taidekasvatukselliset tavoitteet. Oppilaalta edellytetään kykyä hyödyntää annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuu taiteen elämyksellinen kokeminen sekä oppilaan taiteellisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan. Opetusta voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäopetuksena. Opetuksen yksilöllistämistä toteutetaan Kuula-opiston opetushenkilökunnan, opetustilojen ja muiden resurssien puitteissa.

6.7 Avoimen opinto-ohjelman opetus

Avoimen opinto-ohjelman opetus ei ole taiteen perusopetusta eikä rahoituksellisesti kuulu valtionosuuden piiriin. Opetuksen sisältö ei ole sidottu taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelmaan. Opetusta järjestetään yksilö- ja ryhmäopetuksena.

Avoimen opinto-ohjelman opetusta suunnataan kaiken ikäisille eikä opiskelun kestoa ole rajattu. Oppilas valitsee lukuvuosittaisesta avoimen opinto-ohjelman opetustarjonnasta itselleen sopivan vaihtoehdon. Opiskelun tavoitteet ja sisällöt määräytyvät tilanne- ja oppilaskohtaisesti.

Musiikin opinnoissa oppilaalle tarjotaan mahdollisuus myös yhteismusisointiin ja musiikin hahmotuksen opiskeluun, mikäli ryhmissä on tilaa. Halutessaan oppilaalla on mahdollisuus noudattaa taiteen perusopetuksen laajaa opetussuunnitelmaa.

7 OPPILAAKSI OTTAMISEN JA OPINTOPAIKAN SÄILYTTÄMISEN PERIAATTEET

Uudet oppilaat voivat ilmoittautua Kuula-opistoon erikseen ilmoitettuna aikana ja annettujen ohjeiden mukaisesti. Ensisijainen ilmoittautumisaika on kevätkauden lopussa.

Vaasan kaupungin koulutuslautakunta päättää oppilaaksi ottamisen perusteista. Ainevastuullinen rehtori hyväksyy oppilaaksi ottamisen ainekollegiota kuultuaan. Uudet oppilaat valitaan pääsääntöisesti ennen lukuvuoden alkua. Solistisessa instrumenttiopetuksessa vapautuneille ja

ryhmäopetuksessa vapaaksi jääneille oppilaspaikoille uusia oppilaita otetaan myös lukuvuoden aikana.

Jatkoilmoittautuminen eli Kuula-opistossa jo oppilaana olevan ilmoitus opintojen jatkamisesta tai lopettamisesta seuraavaksi lukuvuodeksi tehdään ensisijaisesti kevätkaudella ~~ja~~ Kuula-opiston Wilmassa.

Musiikin ja tanssin varhaisiän opintojen oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Jatkavat oppilaat ovat kuitenkin etusijalla opetusryhmiä muodostettaessa. Myös avoimen opinto-ohjelman oppilaspaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaaksi ottamisen periaatteita musiikin ja tanssin perus- ja syventäviin opintoihin täsmennetään seuraavissa alaluvuissa.

7.1 Oppilaaksi ottaminen musiikkiopintoihin

Oppilaspaikat musiikin perusopintoihin myönnetään ensisijaisesti starttiopintoihin osallistumisen kautta. Starttiopintojen aloitusikä päätetään soitinkohtaisesti lukuvuosittain.

Kuula-opiston soitinstartti on oppilaille tarjottava pääsääntöisesti yhden lukuvuoden mittainen aika, jolloin hänen on mahdollisuus tutustua valitsemaansa instrumenttiin ja osoittaa soveltuvuutensa musiikin perusopintoihin. Starttivuoden aikana opettaja arvioi oppilaan suoriutumista sekä motivaatiota musiikin opetussuunnitelman perusopintojen mukaisten tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Tätä arviota hyödynnetään oppilaspaikan saamisen perusteena.

Startti-ikää vanhemmat oppilaat valitaan koeajaksi ikäjärjestyksessä nuorimmista alkaen. Mikäli startti-ikää vanhempia oppilaita on hakeutumassa soitinopintoihin poikkeuksellisen paljon, voi sisäänpääsyn osana tarvittaessa toimia oppilaan antama vapaaehtoinen soittonäyte kyseisessä instrumentissa. Ainevastuullinen kollegio päättää asiasta ainevastuullisen rehtorin kanssa. Alle 15-vuotiaille tarjottavan koeajan pituus on yksi lukuvuosi ja tätä vanhempien puoli lukuvuotta. Opettaja arvioi oppilaan suoriutumista sekä motivaatiota musiikin opetussuunnitelman opintojen mukaisten tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Tätä arviota hyödynnetään oppilaspaikan saamisen perusteena. Toisista musiikkioppilaitoksista tulevat oppilaat asetetaan valinnoissa ensisijalle.

Lauluoppilaat valitaan aina sisäänpääsytestillä.

7.2 Oppilaaksi ottaminen tanssiopintoihin

Kuula-opisto tarjoaa oppilaspaikan tanssin perusopintojen balettistartissa kaikille opintojen alkamisvuotena kahdeksan vuotta täyttäville lapsille. Opintoihin on näin ollen mahdollista osallistua

niiden lasten, jotka ovat olleet mukana jo tanssin varhaisiän opinnoissa, sekä niiden, jotka haluavat aloittaa tanssimisen opiston uusina oppilaina.

Startti-ikäisiä vanhempien lasten ja nuorten oppilaaksi ottamisessa huomioidaan aiempi liikunta- ja tanssitausta. Oppilaaksi haluavan on mahdollisuus kokeilla harjoittelua ryhmätasolla, jonka ilmoittautumisen vastaanottanut opettaja arvioi hänelle parhaiten soveltuvaksi. Päätöksen oppilaaksi ottamisesta tekee rehtori kyseisen ryhmätason opetuksesta vastaavaa opettajaa kuultuaan.

7.3 Opintojen keskeyttäminen

Perus- ja syventävissä opinnoissa oppilaan on tarvittaessa mahdollisuus anoa opintojen keskeytystä. Ainevastuullinen rehtori voi myöntää oikeuden keskeytykseen hyväksyttävistä syistä enintään yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan oppilaan pääaineopettajaa kuultuaan. Pääsääntöisesti opintojen aikana keskeytyskertoja voi olla yksi. Musiikin perusopintojen keskeytyksen edellytyksenä on, että oppilaalla on yksi opintokokonaisuus pääaineessaan suoritettuna. Musiikin starttiopinnoissa olevalla oppilaalla ei ole oikeutta keskeytykseen.

Edellä esitetyistä ehdoista voidaan poiketa, jos kysymyksessä on lääkärintodistuksella osoitettu välttämätön keskeytys, alaikäisen oppilaan tilapäinen muutto toiselle paikkakunnalle tai muu näihin verrattavissa oleva perustelu.

Tanssiopinnoissa keskeytykseltä palaavan oppilaan jatkamistaso arvioidaan ja määritellään uudelleen. Näin oppilas mahdollisesti jatkaa opintojaan eri ryhmässä kuin ennen keskeytystä. Päätöksen oppilaan ryhmään sijoittamisesta tekee hänelle soveltuvan ryhmätason opetuksesta vastaava opettaja.

7.4 Opintopaikkaan liittyviä muita periaatteita ja käytäntöjä

Tarpeesta opintojen keskeytykseen keskustellaan oman pääaineopettajan kanssa. Opintojen keskeytystä anotaan kirjallisella vapaamuotoisella anomuksella, joka osoitetaan ainevastuulliselle rehtorille. Hän ilmoittaa päätöksestään anomuksen tekijälle, oppilaan opettajille sekä Kuula-opiston kansliaan.

Toisen instrumentin opetusta anotaan vuosittain samassa yhteydessä, kun ilmoitetaan seuraavan lukuvuoden opintojen jatkamisesta Kuula-opiston Wilmassa. Poikkeuksena on laulu, jonka opinto-oikeutta haetaan sisäänpääsytestillä.

Pääinstrumentin vaihto tapahtuu instrumentista riippuen joko sisäänpääsytestiin osallistumalla tai instrumentin vaihtoa anomalla. Anomus osoitetaan Kuula-opiston ainevastuulliselle rehtorille.

Oppilas menettää oppilaspaikkansa, jos hän ei osallistu aktiivisesti opintoihin, ei kykene tai hän kieltäytyy noudattamasta hänelle kuuluvaa opinto-ohjelmaa. Oppilaitoksen rehtori tekee päätöksen oppilaspaikan menettämisestä opettajaa, oppilasta ja hänen huoltajaansa kuultuaan.

8 OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimiselle asetetut tavoitteet toimivat arvioinnin perustana. Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilasta asettamaan opiskelulleen tavoitteita sekä auttaa häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnilla tuetaan oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä, oppimista ja edistymistä opinnoissaan. Oppilasta kannustetaan itsearviointitaitojen kehittämiseen ohjaamalla häntä reflektoimaan omaa oppimistaan ja opintojensa edistymistä.

Kuula-opistossa arviointi käsitetään läpi opintojen jatkuvana monimuotoisena prosessina, joka sisältää erilaisia arvioinnin tapoja. Niitä hyödynnetään monipuolisesti muun muassa oppilaiden ikä huomioiden. Arvioinnissa huomio kohdennetaan oppilaan onnistumiseen ja edistymiseen suhteessa tavoitteisiin ja aiempaan osaamiseen.

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan taidollista kehittymistä monipuolisesti. Oppimisen arvioinnissa huomioidaan sekä edistymisen että osaamisen taso. Oppilaan itsearviointi tukee tätä tehtävää. Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan lisäksi oppilaan taitojen karttumista opintojen ja lopputyön painottuneisuuden mukaan. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan sille asettamat tavoitteet.

Kuula-opiston laji- ja ainekohtaiset arvioinnin kriteerit laaditaan tätä opetussuunnitelmaa täydentäviksi ja täsmentäviksi erillisiksi dokumenteiksi. Niitä päivitetään ja tarkennetaan oppilaitoksen ainekollegiossa vuosittain.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoissa oppilaan on mahdollisuus saada kaksi todistusta:

- perusopintojen todistus
- koko taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus.

Nämä molemmat todistukset sisältävät sanallisen arvioinnin oppilaan suorittamista opinnoista. Siinä kuvataan oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa kyseisen

taiteenlajin ja opintotason tavoitteisiin. Arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia. Laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyvä lopputyö arvioidaan osana opintoja.

8.1 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen perusopintojen todistus, kun hän on suorittanut hyväksytysti kaikki perusopintojen mukaiset opintokokonaisuudet.

Perusopintojen todistukseen merkitään seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- suoritetut perusopinnot ja niiden laajuus
- sanallinen arvio suoritetuista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä 29.3.1999 (lupa: 84/450/98)
- päivämäärä (30.5.2018), jolloin koulutuksen järjestäjä eli Vaasan kaupunki on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus voi sisältää liitteitä.

8.2 Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen perusopintojen todistus, kun hän on suorittanut hyväksytysti kaikki perusopintojen ja syventävien opintojen mukaiset opinnot/ opintokokonaisuudet sekä tehnyt lopputyön.

Laajan oppimäärän päättötodistukseen merkitään seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala

- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
    - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat syventävät opinnot
    - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
    - syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- päivämäärä (30.5.2018), jolloin koulutuksen järjestäjä eli Vaasan kaupunki on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

8.3 Muut todistukset ja oppimisen todentamisen dokumentit

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä. Osallistumistodistus ei sisällä arviointia oppilaan opinnoista.

9 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Pyrimme rakentamaan toimivat suhteet oppilaiden vanhempiin ja huoltajiin. Yhteistyön lähtökohtana on vuorovaikutuksellisuus, tasavertaisuus, luottamuksen rakentaminen ja keskinäinen kunnioitus sekä perheiden moninaisuuden huomioon ottaminen.

Kehitämme kotien ja Kuula-opiston välistä yhteistyötä tarjoamalla aktiivisesti tietoa oppilaan opintoihin liittyvistä asioista sekä järjestämistämme konserteista, esityksistä ja muusta toiminnasta. Opettajien tehtävänä on huolehtia siitä, että oppilaat saavat alusta lähtien oppimista ohjaavaa ja kannustavaa palautetta sekä heidän huoltajansa tietoa lapsensa edistymisestä opinnoissaan. Tarjoamme oppilaiden huoltajille mahdollisuuksia tulla seuraamaan opetusta, ja tarvittaessa järjestämme heille myös erillisiä tiedotustilaisuuksia. Kuula-opisto tukee vanhempainyhdistystoimintaa mahdollisuuksiensa mukaan.

Pyrimme harjoittamaan ja kehittämään oppilaitoksen osastojen välistä monimuotoista yhteistyötä ja löytämään uusia tapoja niiden vahvuuksien yhdistämiseksi. Tämä edesauttaa myös oppilaille asetettujen oppimistavoitteiden toteutumista.

Ylläpidämme ja kehitämme yhteistyötä toimialueemme varhaiskasvatuksen ja opetustoimen sekä alueellisten ja valtakunnallisten oppilaitosten, taidelaitosten ja kulttuurielämän eri toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Kuula-opisto pyrkii osana Vaasan kaupunkiorganisaatiota kehittämään alueellista kulttuurielämää erilaisin konsertein ja esityksin niin yksin kuin yhteistyötahojensa kanssa. Oppilaitoksen myönteistä julkisuuskuvaa rakennetaan vierailemalla musiikki- ja tanssiesityksin myös muiden toimijoiden järjestämissä tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Osallistumme lapsille ja nuorille kohdennettuihin alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin katselmuksiin ja kilpailuihin

10 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI

Oppilaitoksessamme toiminnan kehittäminen on jatkuva prosessi, jossa hyödynnetään sekä sisäisen että ulkoisen arvioinnin menetelmiä.

Oppilaiden ja heidän huoltajiensa mielipiteitä hyödynnetään osana Kuula-opiston toiminnan seurantaa ja kehittämistä. Oppilaitoksessa pidetään ensisijaisen tärkeänä henkilökunnan hyvän fyysisen ja henkisen työkyvyn ylläpitämistä ja edistämistä sekä mahdollisuutta kehittää osaamistaan. Näin oppilaitoksen hyviä tuloksia tuottava opetuksen taso pystytään säilyttämään.

Merkittävä osa kehittämis- ja arviointityöstä toteutetaan oppilaitoksen sisällä erilaisissa pedagogisissa työryhmissä. Näin ollen muun muassa ainekohtaiset opetuksen linjaukset päivitetään vuosittain. Toiminnan järjestäjänä ja ylläpitäjänä Vaasan kaupunki seuraa ja arvioi Kuula-opiston toimintaa. Oppilaitos osallistuu alueelliseen ja valtakunnalliseen toimintaan, jolloin vertaisarviointia suoritetaan myös oppilaitosten kesken.

Kuula-opistossa seurataan kansallisen ja kansainvälisen taidekasvatuksen suuntauksia, musiikin ja tanssin ammatillisen koulutuksen sisällöllisiä ja rakenteellisia muutoksia sekä eri taiteen ala- ja sisältökohtaisia kehittämistarpeita. Toiminnan kehittäminen perustuu saamiemme arvioiden ja kyselyjen tuloksiin, havaitsemiimme muutostarpeisiin sekä organisaatiossamme käytyihin kehityskeskusteluihin. Kehittämistyössä huomioimme myös yhteiskunnallisten muutosten toiminnallemme asettamat haasteet.